

Η φηύαρη γλώσσα της σιωπής

ΤΟ ΦΡΥΔΙ ΠΟΥ ΑΝΑΣΗΚΩΝΟΥΜΕ ΚΑΘΩΣ ΣΥΖΗΤΑΜΕ, ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΠΟΥ ΕΝΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΑΝ ΝΑ ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΑΣΤΕ, ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΠΟΥ ΣΤΑΥΡΩΝΟΥΜΕ ΣΤΑ ΓΟΝΑΤΑ Ή ΣΤΟΥΣ ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΥΣ, ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΠΟΥ ΑΣΥΝΑΙΣΘΗΤΑ ΒΑΖΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΤΣΕΠΕΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΕΝΤΑ... ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΜΩΣ «ΜΙΛΑΝΕ» ΛΕΓΟΝΤΑΣ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΠΟΥΜΕ. Η ΣΥΝΕΡΓΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ ΕΞΗΓΕΙ ΤΑ «ΠΩΣ» ΚΑΙ ΤΑ «ΓΙΑΤΙ».

ΚΕΙΜΕΝΟ Διονυσία Μαρίνου

Το ανασπκωμένο αριστερό φρύδι φανερώνει μια αίσθηση ντροπής ή δυσφορία. Αντίθετα, αν κάποιος σηκώνει το δεξί φρύδι εκλάβετε το ως σκεπτικισμό. Όταν κάποιος καλύπτει με το χέρι του το στόμα ή δένει και σφίγγει τα δάχτυλα μεταξύ τους, δείχνει, έστω και υποσυνείδητα, ανησυχία. Το σώμα λοιπόν είναι πολύ πιο «ομιλητικό» από όσο νομίζουμε. Όπως έχει αποδειχθεί το 1971 στην έρευνα του καθηγητή Ψυχολογίας στο UCLA Αλμπερτ Μεχράμπιαν, το 55% των μνημάτων που θέλουμε να στείλουμε στους γύρω μας μεταβιβάζεται μέσω των εκφράσεων του προσώπου και της στάσης του σώματος, το 38% από τον τόνο της φωνής μας και μόλις το 7% από τις λέξεις που χρησιμοποιούμε.

Ωστόσο, οι αντιδράσεις μας στα ερεθίσματα του περιβάλλοντος είναι συγκεκριμένες. Μπορούν να καταγραφούν και να περιγραφούν, εφόσον συσχετίζονται με το σώμα, με τις χειρονομίες και τις κινήσεις. Αυτό τουλάχιστον υποστηρίζει ο Φίλιπ Τουρσέ, канаδος συγγραφέας και ειδικός στη μη λεκτική επικοινωνία. Ο Τουρσέ, το 1987, ενώ συνέχιζε το διδακτορικό του στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, στράφηκε για χάρη της έρευνάς του στη σωματική επικοινωνία. Εκεί, αντιλήφθηκε ότι η συγκεκριμένη γλώσσα δεν ήταν καταχωρισμένη σε κανένα ακαδημαϊκό λεξικό και ότι καμία από τις πρακτικές της δεν είχε καταγραφεί επαρκώς. Έτσι, καταπίστηκε με το έργο της απεικόνισης των γνώσεών του σχετικά με τη γλώσσα του σώματος.

Κάπως έτσι δημιούργησε το 1995 τη συνεργολογία. «Είναι η μέθοδος που μας επιτρέπει να προσδιορίσουμε έναν κάποιο

αριθμό κινήσεων και εκφράσεων με βάση τη γλώσσα του σώματος», δηλώνει στον «Τ» ο συγγραφέας. Η συνεργολογία επιτρέπει στον καθένα μας να αποκωδικοποιήσει και να καταλάβει ποια συναισθήματα σχετίζονται με την κίνηση, να ανιχνεύσει ένα ψέμα και να αντιληφθεί τι δεν έχει ειπωθεί αλλά έχει, ίσως, υπονοηθεί με χειρονομίες και εκφράσεις.

Ο Φίλιπ Τουρσέ ύστερα από είκοσι χρόνια έρευνας κατάφερε μαζί με τους συνεργάτες του να καταγράψουν αυτήν τη «γλώσσα» σε 3.000 στάσεις που σχετίζονται με τα ανθρώπινα συναισθήματα. Αυτές τις στάσεις ταξινομήσε και κατέγραψε στο βιβλίο του «Η παγκόσμια γλώσσα του σώματος». «Αυτό που ήταν απαραίτητο και κάναμε πρώτα απ' όλα ήταν να αναδείξουμε και να κατηγοριοποιήσουμε τις πιο χαρακτηριστικές χειρονομίες και στάσεις του σώματος και εμπειρικά αναδείξαμε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εμφανίζονταν. Στη συνέχεια, τις συνδέσαμε με τα συναισθήματα και με βάση τα χιλιάδες βίντεο με ανθρώπινες αντιδράσεις που παρακολούθησαμε, τις αντιστοιχήσαμε με τα συναισθήματα», αναφέρει ως προς την τεχνική η οποία ακολουθήθηκε κατά την έρευνα.

Παρ' όλες τις τυχόν συγγένειες της έρευνάς του με επιστήμες όπως η επικοινωνία και η ψυχολογία, ο Τουρσέ διαχωρίζει τη λειτουργία τους από τη συνεργολογία. «Η συνεργολογία είναι ένας εντελώς ξεχωριστός κλάδος. Ξεφεύγει από τη γλώσσα του σώματος, όπως τη γνωρίζουμε μέχρι σήμερα, και αναφέρεται σε μια προλεκτική γλώσσα. Αλλωστε, κάνουμε τις κινήσεις πριν τις σκεφτούμε και αυτό είναι περίεργο. Η ψυχολογία μπορεί να συμπληρώσει στοιχεία που λείπουν από τους ▶

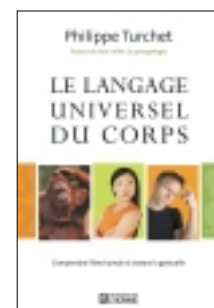
Η συνεργολογία στον επαγγελματικό χώρο

συνεργολόγους, ώστε οι ειδικοί να αποκρυπτογραφήσουν εντελώς τα δεδομένα».

«Παραδοσιακά η ψυχολογία δεν βοηθά τη συνεργολογία. Οι νευροεπιστήμες ωστόσο που συνδέονται με την ψυχική στάση και τις σωματικές κινήσεις συμβάλλουν στην ταξινόμηση του έργου μας», συμπληρώνει.

Μία εικόνα χίλιες λέξεις, συνήθιζαν να λένε οι Κινέζοι και φαίνεται πως δεν το έλεγαν τυχαία αφού διαθέτουν κάποια από τα πιο «φλύαρα» σώματα. «Οι λαοί της Λατινικής Αμερικής είναι πολύ πιο έντονοι ως προς τη γλώσσα του σώματός τους σε σχέση με τους λαούς της Βόρειας Ευρώπης. Επίσης, κάποιοι ασιατικοί λαοί, όπως οι Κορεάτες ή οι Κινέζοι, έχουν γλώσσα του σώματος που νομίζεις ότι «μιλάει» από μόνη της», αναφέρει χαρακτηριστικά. Άλλοι περισσότερο, άλλοι λιγότερο, όλοι οι άνθρωποι κάνουν συγκεκριμένες κινήσεις που επιτρέπουν την άντληση συμπερασμάτων σχετικά με τον εαυτό τους, όσο και αν αυτό δεν μπορούμε να το αντιληφθούμε εύκολα. «Ο καθένας εξωτερικεύει με τη γλώσσα του σώματος όλες τις σκέψεις και τα συναισθήματά του. Βέβαια το σώμα κάποιων μιλάει λίγο περισσότερο από άλλων. Αλλά πάντα όλων μιλάει με τον ίδιο τρόπο και με τους ίδιους κανόνες», τονίζει ο Φιλίπ Τουρσέ.

Και όταν δεν θέλουμε να δείξουμε τι αισθανόμαστε; Μπορούμε κάπως να κρυφτούμε; «Δεν μπορούμε να το αποκρύψουμε εντελώς επειδή υπάρχουν ορισμένοι μύες τους οποίους δεν μπορούμε να ελέγξουμε. Είναι σαν να ζητούσαμε να σταματήσει να δουλεύει το στομάχι μας – δεν μπορούμε να το κάνουμε», δηλώνει. Αφού λοιπόν δεν μπορείτε να το αποφύγετε, τουλάχιστον απολαύστε το. Ακόμα και αν δεν έχετε εκπαιδευτεί στη συνεργολογία, μπορείτε με λίγη παρατηρητικότητα να βγάλετε τα συμπεράσματά σας. «Κατά κάποιους μπορείτε να καταλάβετε τη γλώσσα του σώματος του συνομιλητή σας μέσω της διαίσθησης. Δυστυχώς, δεν μπορείτε να αναλύσετε εμπιστευόμενοι μόνο αυτήν, αλλά μπορείτε να κάνετε αυτό που οι ειδικοί αποκαλούν τυπική λογική της επαγωγής. Αλλωστε, ένας συνεργολόγος έχει τρία έτη εκπαίδευσης στο αντικείμενο, βασιζόμενος σε κριτήρια που μου πήρε πάνω από 25 χρόνια εργασίας για να τα καταστήσω ορθολογικά σωστά», καταλήγει. ■

INFO: Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συνεργολογία και τον Φιλίπ Τουρσέ επισκεφτείτε την ηλεκτρονική σελίδα του www.synergologie.org. Το βιβλίο του «Le langage universel du corps: Comprendre l'être humain a travers la gestuelle» δεν κυκλοφορεί στην Ελλάδα (ενδεικτική τιμή Amazon: 20,90 ευρώ).

Ο ΦΙΛΙΠ ΤΟΥΡΣΕ ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΕΙ ΤΙΣ ΠΙΟ ΣΥΧΝΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΜΕ ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΚΑΙ, ΓΕΝΙΚΑ, ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΖΩΗ ΜΑΣ.

ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Εδώ, το άτομο προσπαθεί να διαμορφώσει ένα είδος φούσκας γύρω από τον εαυτό του για να οριοθετήσει έναν χώρο πιο οικείο σε αυτό. Συχνά, ανοιγοκλείνει τα μάτια ή τα κλείνει για λίγο. Αν κουνάει το χέρι που έχει επάνω στο κεφάλι, το πιθανότερο είναι να υποδηλώνει κούραση. Η στάση αυτή μπορεί να υποδεικνύει την ανάγκη να χαλαρώσουν οι ώμοι από την ένταση που προκαλείται από τον συγκεκριμένο τρόπο που κρατάει κανείς το τηλέφωνο.

ΤΟ ΜΟΥΣΙ

Αν ο συνομιλητής σας παίρνει αυτήν τη στάση, ίσως να έχει αμφιβολίες για όσα του λέτε. Ή εσείς να μην είστε αρκετά αναλυτικοί. Αν μάλιστα αυτή η χειρονομία συνοδεύεται από σκωμμένα φρύδια, μη διστάσετε να διακόψετε την κουβέντα και να την ξαναπάσετε από ένα σημείο στο οποίο φαίνεται ότι κάπως «κάθικε η μπάλα». Εάν συνεχίσετε να μιλάτε σε έναν άνθρωπο που κάνει αυτή την κίνηση, υπάρχει κίνδυνος σε λίγο να μη σας προσέχει καθόλου.

Η ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ

Η σταθερή θέση κατά τη διάρκεια μιας ομιλίας έχει σημαντικό αντίκτυπο (αν και ασυνείδητα) στη σχέση που διαμορφώνεται με τον ακροατή ή το ακροατήριο. Τα πρώτα λεπτά έχουν καθοριστική σημασία γιατί τότε «αιχμαλωτίζει» κανείς την προσοχή των άλλων. Εδώ, ο άνδρας στέκεται όρθιος, στις «ρίζες» του, και εστιάζει την ενέργειά του σαν να ήταν ένα δέντρο, μια βελανιδιά. Η στάση συνήθως συμφωνεί με το βλέμμα του που φανερώνει μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό του. Ίσως και παραπάνω απ' όσο πρέπει! Τα χέρια στη μέση, αν και υποδηλώνουν «ανεπιστημότητα», δείχνουν μεγάλη αυτοπεποίθηση ή δίνουν στους άλλους το σήμα πως δεν δικαιούνται να έχουν τον λόγο.

Ο ΛΩΤΟΣ

Η χειρονομία του λωτού με τα χέρια σαν να στηρίζουν το πρόσωπο μαρτυρά ότι ο συνομιλητής σας σάς παρακολουθεί με ευγένεια και έκδηλο ενδιαφέρον. Εκφράζει την επιθυμία να κατανοήσει καλύτερα τα λεγόμενά σας και δείχνει θέληση για συνεργασία. Όταν τα μάτια είναι ανοικτά, ο συνεργάτης σας είναι έτοιμος να «ρουφίξει» τα λόγια σας. Είναι μια στάση που διευκολύνει την επικοινωνία.

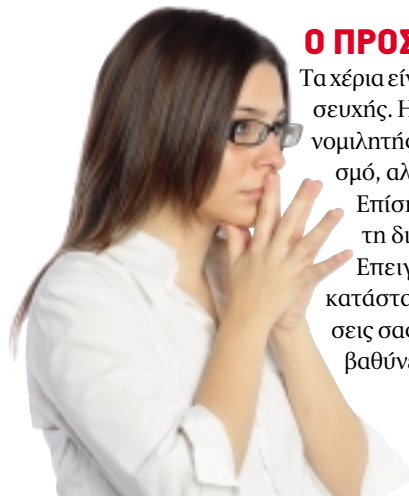
Ο ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Ο δείκτης πιέζει την άκρη της μύτης; Αν ο συνομιλητής σας κάνει αυτή την κίνηση, δείχνει σαν να θέλει να εμποδίσει την όσφρησή του και να «σπάσει» την οπτική επαφή με σας. Η επικοινωνία γίνεται προβληματική και ο άλλος είναι σαν το παιδί που σπκώνει το χέρι του στην τάξη για να πάρει τον λόγο. Το πιθανότερο λοιπόν είναι να σας διακόψει για να σας κάνει ερωτήσεις.

Ο ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ

Τα χέρια είναι ενωμένα σε μια χειρονομία προσευχικής. Η στάση αυτή, αν την υιοθετεί ο συνομιλητής σας, δείχνει έντονο προβληματισμό, αλλά και μια αίσθηση αντιξοότητας. Επίσης, προδίδει αντίθετη άποψη από τη δική σας που σε λίγο θα εκφραστεί. Επειγόντως ανακτήστε τον έλεγχο της κατάστασης! Επιστρέψτε στις παρατηρήσεις σας, επεξηγήστε περισσότερο και εμβραθύνετε.

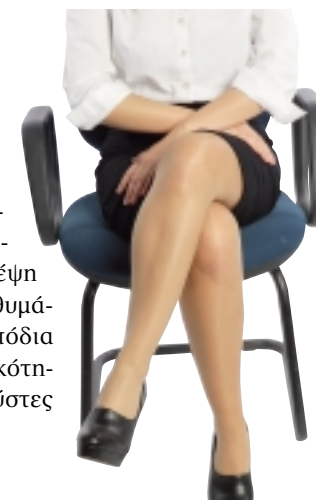
PHOTOS: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΙΓΚΟΠΟΥΛΟΥ/STUDIO BHMMA

ΤΟ ΚΟΥΜΠΩΜΑ

Είναι μια πολύ συνηθισμένη χειρονομία. Το άτομο που «κουμπώνει» με αυτόν τον τρόπο τα δάχτυλά του έχει άποψη για τη συζήτηση, χωρίς όμως να έχει επικεντρωθεί σε αυτά που λέτε εσείς ή που λέει ακόμη και το

ίδιο. Όταν τα χέρια ακουμπούν σε τραπέζι, επιτρέπουν στο υπόλοιπο σώμα να συγκεντρωθεί, να βρει τον άξονά του. Τα πόδια που πατούν σταθερά στο έδαφος, η ίσια πλάτη και οι ώμοι που τεντώνονται διευκολύνουν το άνοιγμα του στήθους και τη σωστή αναπνοή. Εάν όμως κάποιος επιμένει στη συγκεκριμένη χειρονομία για αρκετή ώρα, αυτό μπορεί να μεταφραστεί σε δειλία.

Η ΜΟΙΡΑΙΑ

Το σταύρωμα των ποδιών είναι μια στάση ανακλαστική. Η κίνηση των ποδιών ενώ είναι σταυρωμένα αντανάκλα τις αλλαγές στη διάθεση, στη σκέψη ή τυχόν προβληματισμό. Ωστόσο να θυμάστε ότι οι γυναίκες σταυρώνουν τα πόδια τους για να κερδίσουν πόντους θηλυκότητας αλλά και άνεσης όταν φοράνε φούστες ή φορέματα!

Η ΦΑΓΟΥΡΑ

Το να ξύνει αφηρημένα κάποιος το κεφάλι του είναι σύμπτωμα δυσφορίας, ανίας αλλά και αμφισβήτησης. Μια χειρονομία την οποία ασυνείδητα θα κάνει αυτός που δεν συμφωνεί με τις παρατηρήσεις σας; Που αναρωτιέται αν δεν καταλαβαίνει κάποια από αυτά που του παρουσιάζετε ως δεδομένα αλλά δεν τολμά να σας το πει; Που αμφιβάλλει για την ειλικρίνιά σας; Και που, επιπλέον, αισθάνεται άβολα γι' αυτό; Εν ολίγοις, η κατάσταση φαίνεται να τον μπερδεύει. Επομένως, είναι αναγκαίο να απλουστεύσετε την ομιλία σας ή να δώσετε διευκρινίσεις για να βγει απ' το αδιέξοδο.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Οι αγκώνες στηρίζονται στο τραπέζι, τα δάχτυλα είναι πλεγμένα μεταξύ τους, οι δείκτες είναι κολλημένοι μπροστά από το στόμα. Η επικοινωνία σας έχει κολλήσει, τελειώνουν τα επιχειρήματα και αναρωτιέστε πώς θα ξεφύγετε από μια δυσάρεστη κατάσταση. Εάν όμως πρόκειται για ερωτικό σύντροφο, να θυμάστε ότι η χειρονομία αυτή είναι μια πρόσκληση (έστω και ασυνείδητη) για ερωτοτροπίες. Οπότε, μη χάσετε την ευκαιρία!

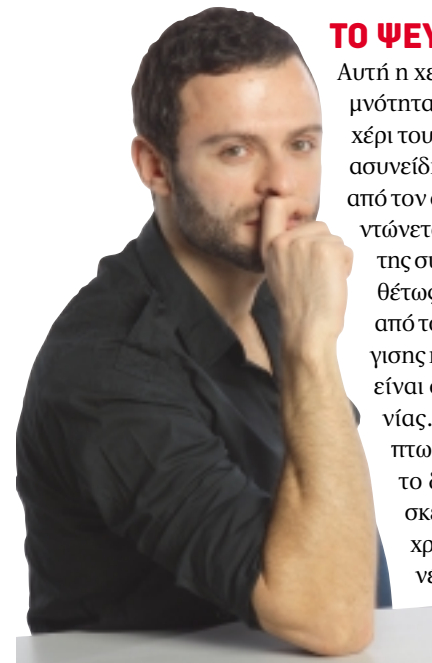
Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΗΣ... ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Ο δεξιός αστράγαλος είναι η περιοχή που στη γλώσσα του σώματος συνδέεται με την αποτυχία. Όσο για τον αριστερό, είναι μία από τις έδρες της απογοήτευσης. Σε γενικές γραμμές, αυτά τα σημεία του σώματός μας είναι ενδεικτικά των κινήτρων μας. Και η θέση των αστραγάλων μας όταν καθόμαστε δηλώνει τις προθέσεις μας. Αν, για παράδειγμα, σταυρώνουμε τους αστραγάλους κάτω από την καρέκλα αντί να τεντώνουμε τα πόδια μας ευθεία μπροστά, ιδιαίτερα μάλιστα αν αυτό γίνεται σε μία κοινωνική ή φιλική συγκέντρωση, δείχνει μια έντονη αίσθηση δυσφορίας ή την επιθυμία μας να αποχωρήσουμε από ένα περιβάλλον στο οποίο δεν αισθανόμαστε όσο θα θέλαμε άνετα.

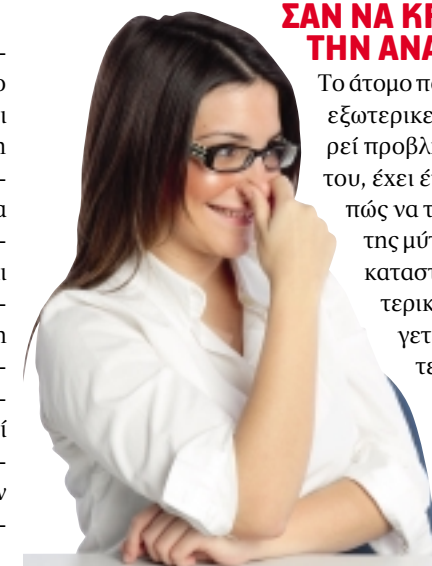
ΤΟ ΨΕΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ

Αυτή η χειρονομία αποτελεί έκφραση σεμνότητας, μιας και το άτομο που βάζει το χέρι του πάνω από το στόμα του, το κάνει ασυνείδητα για να κρατήσει μια απόσταση από τον συνομιλητή του. Εάν ο δείκτης τεντώνεται προς τα πάνω κατά τη διάρκεια της συζήτησης, υπάρχει διαφωνία. Αντιθέτως, το δάχτυλο που απομακρύνεται από το στόμα, δείχνει μια τάση προσέγγισης και ανοίγματος. Η κλειστή παλάμη είναι σημάδι μικρής έντασης ή αμηχανίας. Ωστόσο στην προκειμένη περίπτωση, το ότι το άτομο χρησιμοποιεί το δεξί του χέρι φανερώνει ότι βρίσκεται σε μία χαλαρή ατμόσφαιρα. Αν χρησιμοποιούσε το αριστερό θα συνέβαινε το αντίθετο.

ΣΑΝ ΝΑ ΚΡΑΤΑΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΝΟΗ ΜΑΣ

Το άτομο πουτσιμπάει τα ρουθούνια του εξωτερικεύει μια κατάσταση που θεωρεί προβληματική. Όταν ξύνει τη μύτη του, έχει ένα πρόβλημα, αλλά δεν ξέρει πώς να το χειριστεί. Η μικροφαγούρα της μύτης εμφανίζεται σε αγχωτικές καταστάσεις που δημιουργούν εσωτερικές αντιφάσεις. Όταν αποφεύγετε να πείτε ό,τι ακριβώς θέλετε και λογοκρίνετε τα λόγια και τη στάση σας. Η συνεργολογία έχει καταγράψει εννέα διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους αγγίζει κάποιος τη μύτη του και βέβαια ο καθένας έχει την εξήγησή του.

ΤΣΕΠΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΨΕΜΑΤΑ

Εάν κάνετε μια ερώτηση στον/στη σύντροφό σας και σας απαντήσει βάζοντας τα χέρια στις τσέπες, τότε μην έχετε και πολλή εμπιστοσύνη στην απάντηση. Εάν έχει τα χέρια στις τσέπες του ενώ κουβεντιάζετε, δεν έχει καμία διάθεση να συμμετάσχει στην κουβέντα ή / και προτιμά να κρατήσει τις σκέψεις του κρυμμένες βαθιά (όσο και οι τσέπες του). Τα χέρια, στους κώδικες της γλώσσας του σώματος, αντιστοιχούν στον εγκέφαλο. Όταν λοιπόν κάποιος εσκεμμένα τα κρύβει ερμηνεύεται ως ότι θέλει να κρύψει και τις προθέσεις του.

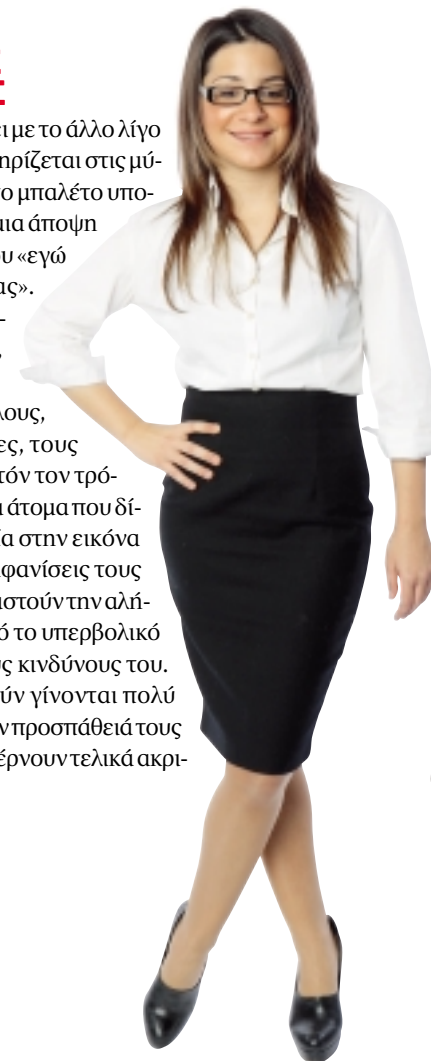

ΣΑΣ ΠΙΑΣΑΜΕ ΑΠ' ΤΟΝ ΛΑΙΜΟ

Στη γλώσσα του σώματος, ο λαιμός και ο αυχέννας είναι τα κέντρα της αυτοπεποίθησης. Άρα τα χέρια που τοποθετούνται εκεί μαρτυρούν διατάραξη της εμπιστοσύνης σας, άγχος ή – αν πρόκειται για τον σύντροφό σας – αποστασιοποίηση από τα λεγόμενά σας. Ωστόσο, η στάση αυτή μπορεί να είναι και εντελώς μηχανική γιατί κι εσείς θα έχετε εμπειρικά παρατηρήσει ότι όσο αυξάνεται η αγωνία κάποιου, επειδή νιώθει σαν να πνίγεται, βάζει το χέρι στο λαιμό του.

ΕΝΑΣ ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΑ ΜΑΣ

Το ένα πόδι που σταυρώνει με το άλλο λίγο κάτω από το γόνατο και στηρίζεται στις μύτες των δακτύλων όπως στο μπαλέτο υποδηλώνει ότι το άτομο έχει μια άποψη για τον εαυτό του του τύπου «εγώ είμαι εγώ κι άλλος κανένας». Την ίδια στάση, που καλύπτει να την πούμε πόζα, έχουν συχνά κι αυτοί που δεν νοιάζονται για τους άλλους, τους φίλους, τους γείτονες, τους συνομιλητές τους. Με αυτόν τον τρόπο σπίνονται επίσης και τα άτομα που δίνουν περισσότερη σημασία στην εικόνα τους ενώ στις δημόσιες εμφανίσεις τους έχουν την τάση να αντικαθιστούν την αλήθεια με τα φαινόμενα. Αυτό το υπερβολικό στίσιμο όμως έχει και τους κινδύνους του. Όσοι και όσες το υιοθετούν γίνονται πολύ γρήγορα γραφικοί και, στην προσπάθειά τους να εντυπωσιάσουν, καταφέρνουν τελικά ακριβώς το αντίθετο.

ΚΑΘΗΣΤΕ ΣΤΡΑΒΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΤΕ ΣΩΣΤΑ

Όταν ένα άτομο κάθεται διαγώνια σε μια καρέκλα, έρχεται σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς κώδικες επικοινωνίας. Κάποιος παίρνει αυτή τη στάση για διάφορους λόγους, πολύ συχνά για να δείξει ότι η προσωπικότητά του είναι διαφορετική από των άλλων. Είναι, ακόμα, μια αφορμή για να γλιστρήσει από ένα επίσημο πλαίσιο σε άλλο πιο ανεπίσημο με τον σύντροφο ή συνομιλητή του. Πολλές φορές είναι πιθανό να κινεί το χέρι του στο πάνω μέρος του σώματος και να χτενίζει τα μαλλιά του. Αρκετά συχνά η στάση αυτή υιοθετείται από όσους επιδιώκουν να παρουσιάσουν μια διαφορετική προοπτική όσον αφορά τη λύση ενός προβλήματος.

Ο ΗΘΟΟΠΙΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ, ΠΟΥ ΤΟΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ, ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «ΠΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ», ΣΕ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΧΡΗΣΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ, ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΧΩΡΟ «ELCULTURE».

PHOTOS: KATERINA TZIFKOTIAOY/STUDIO BHMMA

ΠΕΣ ΤΟ ΑΛΛΙΩΣ

Αήλα μου ήεν τα χείλη σου και άήλα η ματιά σου

Ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΟΛΟΓΙΑΣ
ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΕΙ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.

ΑΝΓΚΕΛΑ ΜΕΡΚΕΛ ΘΕΛΕΙ, ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ

Η Ανγκελα Μέρκελ σπκώνει τα χέρια αρκετά ψηλά, αλλά το κεφάλι της πέφτει βαρύ στους ώμους. Θέλει να πείσει, αλλά δεν της αρέσει αυτό να προβάλλεται υπερβολικά. Θα είναι ίσως πιο άνετη να δουλεύει για τις υποθέσεις της στο γραφείο της, παρά να εμφανίζεται στο βήμα.

▲ Από την ομιλία της στη γερμανική Βουλή κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού στις 24 Νοεμβρίου 2010.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΜΕ ΠΥΓΜΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΓΧΟΣ

Τη συγκεκριμένη στιγμή ο Γιώργος Παπανδρέου δείχνει με την ερμητικά κλειστή γροθιά του αποφασιστικότητα. Ο ειδικός της γλώσσας του σώματος μπορεί να αντιληφθεί ότι ο Πρωθυπουργός ζει μια μάλλον αρνητική συγκίνηση γιατί το αριστερό του μάτι είναι πιο κλειστό από το δεξί, κάτι που συμβαίνει όταν έχουμε αρνητικά συναισθήματα. Το αριστερό του χέρι που το σπκώνει καθώς μιλάει μαρτυρά παρορμητική συμπεριφορά. Έχει προφανώς προσωπική εμπλοκή στην απάντηση που δίνει.

▲ Από τη συνέντευξη Τύπου στη Ραμάλα στις 22 Ιουλίου 2010.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΙ ΕΤΣΙ, ΚΙ ΑΛΛΙΩΣ

Σε αυτήν τη φωτογραφία ο Αντώνης Σαμαράς κάνει μια μεγάλη χειρονομία προς το ακροατήριό του, κάμπτοντας συγχρόνως τους ώμους. Το χέρι είναι ψηλά, αλλά το σώμα του έχει κλίση. Επίσης, ενώ το χέρι είναι ευδιάκριτο, ο αντίχειρας κρύβεται στο εσωτερικό του, πράγμα που είναι περίεργο. Αυτές οι χειρονομίες είναι διφορούμενες, σαν να θέλει να τοποθετηθεί ανοιχτά, να φύγει μπροστά, αλλά ταυτόχρονα σαν κάτι να τον κρατάει πίσω.

▲ Από την ομιλία του στο Συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας στις 25 Ιουνίου 2010.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΘΕΑΤΡΟ

Η χειρονομία του Αλέξη Τσίπρα με το αριστερό χέρι στην καρδιά του και το δεξί τεταμένο προς το κοινό του είναι πολύ θεατρική. Αυτός ο πολιτικός δεν φοβάται τη θεατρικότητα, καθώς επίσης το να παίζει με το συναίσθημα. Είναι η κλασική στάση του ρήτορα. Πιθανώς να του αρέσει κιόλας, να επιδεικνύεται.

▲ Από την ομιλία του στη Βουλή στις 21 Μαΐου 2010.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (ΣΧΕΔΟΝ) ΟΛΑ ΣΤΗ ΦΟΡΑ

Ο Γιώργος Καρατζαφέρης βάζει τα χέρια στις τσέπες του καθώς απαντάει σε ερωτήσεις. Τη συγκεκριμένη στιγμή, υπάρχουν πιθανώς πράγματα για τα οποία δεν θέλει να μιλήσει ή θέματα τα οποία δεν θέλει να θίξει.

▲ Από την ομιλία του στη Βουλή την 1η Φεβρουαρίου 2008.

ΝΤΟΜΙΝΙΚ ΣΤΡΟΣ-ΚΑΝ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΗΓΕΤΗΣ;

Η στάση αποκαλύπτει εδώ ένα άτομο που επιθυμεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο, δηλαδή αυτόν του κυρίαρχου. Στρέφει το σώμα προς τα εμπρός σαν να θέλει να τραβήξει επάνω του το φως και βάζει τα χέρια με τον τρόπο εκείνου που θέλει να κυριαρχήσει στην κατάσταση. Ένα πρόσωπο που είναι σε θέση υποταγής δεν κάνει ποτέ με τα χέρια του την κίνηση που κάνει ο Στρος-Καν στη συγκεκριμένη φωτογραφία. Είναι πολύ σημαντικό για τον ίδιο να δείξει ότι είναι ο ηγέτης.

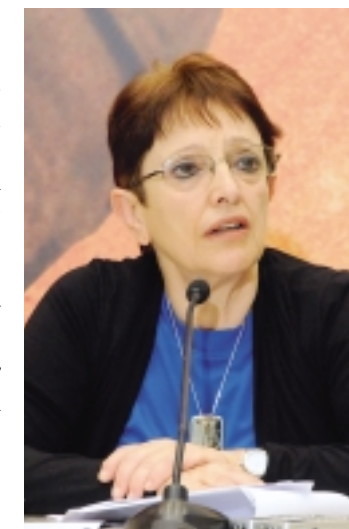
▲ Από την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής στις 7 Δεκεμβρίου 2010.

ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ ΕΤΟΙΜΟ ΤΟ ΦΛΑΣ;

Η Ντόρα Μπακογιάννη σ' αυτό το στιγμιότυπο βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού, σαν να προσπαθεί η φωτογραφία να είναι τέλεια. Ποζάρει μπροστά στις κάμερες, τα πόδια της είναι σταυρωμένα προς τον φωτογράφο και σταυρώνει τα χέρια της κάτω από το στήθος. Το σώμα της όπως και το χαμόγελό της μοιάζουν «κατεψυγμένα». Είναι σημαντικό γι' αυτήν να αποδείξει ότι όλα πάνε καλά και ότι η επικοινωνία της είναι τέλεια.

▲ Από την επίσκεψή της στη Λευκωσία στις 24 Νοεμβρίου 2010.

ΑΛΕΚΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ ΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΨΕ ΜΙΑ ΛΥΠΗ

Στη φωτογραφία της Αλέκας Παπαρήγα αντικατοπτρίζεται τη δεδομένη στιγμή στο πρόσωπό της η λύπη. Τα φρύδια της πέφτουν (χαρακτηριστικό όταν κάποιος είναι λυπημένος) και το βλέφαρο κάτω από το μάτι μαζεύει. Η ίδια μπορεί να μην το αντιλαμβάνεται, αλλά σε αυτό το στιγμιότυπο είναι περισσότερο απογοητευμένη παρά επιθετική.

▲ Από συνέντευξη Τύπου στις 20 Οκτωβρίου 2010.

ΜΠΑΡΑΚ ΟΜΠΑΜΑ ΠΡΟΣΕΧΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΕΙ

Ο Μπαράκ Ομπάμα κάνει εδώ μια χειρονομία κατευνασμού. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι η φωτογραφία αυτή τραβήχτηκε κατά την ομιλία του σε ένα εχθρικό περιβάλλον γιατί η άκρη του στόματός του είναι πολύ τεταμένη, καθώς και το αριστερό του μάτι πιο κλειστό από το δεξί. Το σώμα του μοιάζει να ισορροπεί εκφράζοντας ειλικρίνεια.

▲ Από την ομιλία του στο Πανεπιστήμιο της Τζακάρτας κατά την επίσημη επίσκεψή του στην Ινδονησία στις 10 Νοεμβρίου 2010.

